

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”
Qo‘qon davlat universiteti
rektori D.Sh.Xodjaeva
2026-yil 6-mart

**60310100 – IQTISODIYOT (TARMOQLAR VA SOHALAR BO‘YICHA)
TA‘LIM YO‘NALISHI BITIRUVCHI KURS TALABALARI UCHUN
“MAXSUS (MAJBURIY) FANLARDAN”
YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYA SINOVLARI DASTURI VA
BAHOLASH MEZONI**

Bilim sohasi: 300000-Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta‘lim sohasi: 310000-Ijtimoiy va hulq-atvorga mansub fanlar
Ta‘lim yo‘nalishi: 60310100 – Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)

QO‘QON-2026

Ushbu dasturda 60310100 – Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi talabalari uchun "Mikroiqtisodiyot. Makroiqtisodiyot", "Moliya va soliq", "Menejment va marketing" fanlari bo'yicha yakuniy davlat attestatsiyasini o'tkazish tartibi, baholash mezonlari, savollari va o'quv adabiyotlar hamda elektron ta'lim resurslari ro'yxati keltirilgan.

Tuzuvchilar:	O.Q.Tobirov	Qo'qon davlat universiteti Geografiya va iqtisodiyot kafedrasini mudiri, g.f.f.d.(PhD)
	N.M.Babayeva	Qo'qon davlat universiteti Geografiya va iqtisodiyot kafedrasini v.b. professori, i.f.d.(DSc)
	D.B.Mamayusupova	Qo'qon davlat universiteti Geografiya va iqtisodiyot kafedrasini dotsent, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
	D.A.Maxkamova	Qo'qon davlat universiteti Geografiya va iqtisodiyot kafedrasini v.b. dotsenti, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
	M.I.Nurmatova	Qo'qon davlat universiteti Geografiya va iqtisodiyot kafedrasini assistent o'qituvchisi, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
	B.Karimov	Qo'qon davlat universiteti Geografiya va iqtisodiyot kafedrasini, katta o'qituvchisi

Taqrizchilar:

	Sh.Pulatov	Qo'qon davlat universiteti Geografiya va iqtisodiyot kafedrasini, professori, t.f.d
	M.U.Kurbonov	Qo'qon davlat universiteti Geografiya va iqtisodiyot kafedrasini dotsenti
	Sh.Yusupova	Qo'qon davlat universiteti Geografiya va iqtisodiyot kafedrasini, katta o'qituvchisi
	I.O.Sotiboldiyev	Qo'qon davlat universiteti Geografiya va iqtisodiyot kafedrasini, assistant o'qituvchi

Qo'qon davlat universiteti Kengashining 2026-yil 6-mart 7-sonli - qarori bilan tasdiqlangan.

Mikroiqtisodiyot. Makroiqtisodiyot fanining mazmuni

Iqtisodiy ehtiyoj tushunchasi. Iqtisodiy ne`matlar va ularning xususiyatlari. Iqtisodiy resurslar va ularning turlari. Al'ternativ xarajatlar va ularni aniqlash. Qaytarilmaydigan xarajatlarning vujudga kelishi. Ishlab chiqarish imkoniyatlari va uning ahamiyati. Ishlab chiqarish imkoniyatlari chizig`i. Ne`matlarni bir-biri bilan almashtirish (transformatsiya) koeffitsienti. Pozitiv va normativ tahlil. Tovarlar oqimi modeli. Buyruqbozlikka asoslangan iqtisodiyot. Talab tushunchasi. Talab chizig`i. Talab funktsiyasi. Talabga ta`sir qiluvchi omillar. Taklif va taklif miqdori. Bir omilli va ko`p omilli taklif funktsiyalari. Taklifga ta`sir qiluvchi omillar. Taklif miqdorining o`zgarishi. Talab va taklif qonunlari. Bozor muvozanati. Iste`molchi tanlovi nazariyasi. Iste`molchi tanloviga ta`sir qiluvchi omillar. Naflik tushunchasi. Iste`molchi ehtiyojini qondirish darajasi. Umumiy naflik, chekli naflik. Chekli naflikning kamayishi qonuni. Befarqlik egri chizig`i. Befarqlik chiziqlari kartasi va uning xususiyatlari. Byudjet tenglamasi. Byudjet chizig`i. Iste`molchi tanlovi masalasi. Naflikni maksimallashtirish.

Ishlab chiqarish nazariyasi. Ishlab chiqarish jarayoni. Ishlab chiqarish funktsiyasi tushunchasi. Izokvanta tushunchasi. Izokvantalar kartasi va uning xususiyatlari. Izokvantaning yopiqligi burchagi. Qisqa va uzoq muddatlardagi ishlab chiqarish. Kapitalning chekli mahsuloti. Mehnatning chekli mahsuloti. Ishlab chiqarish omillari chekli mahsuldorligining kamayish qonuni. Ishlab chiqarish omillarining o`zaro almashuvi. Chekli texnologik almashtirish normasi. Izokosta tushunchasi. Ishlab chiqarish omillari sarfini minimallashtirish. Ishlab chiqarish xarajatlari. Korxonaning qisqa muddatli va uzoq muddatli oraliqdagi faoliyati. Xarajatlar to`g`risida tushuncha. Iqtisodiy xarajatlar, buxgalteriya xarajatlari. Ichki va tashqi xarajatlar. Iqtisodiy foyda va normal foyda. Yalpi xarajatlar. O`zgaruvchan va o`zgarmas xarajatlar. O`rtacha xarajatlar. Chekli xarajatlar. Ishlab chiqarish xarajatlari chiziqlari. Ishlab chiqarish xarajatlarini hisoblash, O`rtacha ishlab chiqarish xarajatlari grafiklarining o`zaro joylashuvi.

Raqobatlashgan bozorda qisqa va uzoq muddatli oraliqda firma foydasini maksimallashtirish va uning taklifi. Raqobatlashgan bozor va uning shartlari. Firmaning, Yalpi, o`rtacha va chekli daromadlari. Korxonada foydasi. Firma foydasini maksimallashtirishning umumiy sharti va mukammal raqobatlashgan bozor uchun sharti. Firmaning bezarar ishlash nuqtasi. Firmaning yopilish nuqtasi. Firmaning chekli mahsulot ishlab chiqarish qoidasiga amal qilishi. Firma taklifi. O`rtacha uzoq muddatli xarajat va uning xususiyatlari. Uzoq muddatli oraliqda ishlab chiqarish hajmini tanlash. Tarmoqqa qarashli tipik firma muvozanati. Tarmoqning muvozanat holati. Tarmoqning taklifi. Xarajatlari o`sayotgan tarmoqning taklif chizig`i, xarajatlari o`zgarmas bo`lganda tarmoqning taklif chizig`i.

Milliy iqtisodiyotning asosiy makroiqtisodiy ko`rsatkichlari, ularning mutanosibligi va iqtisodiy o`rnatilishi. Asosiy makroiqtisodiy ko`rsatkichlar va ularni hisoblash. Yalpi ichki mahsulot. Sof milliy mahsulot. Milliy daromad. Shaxsiy daromad. Ixtiyordagi daromad. Daromadlar bo'yicha YaIMni hisoblash. Xarajatlar bo'yicha YaIMni hisoblash. Ishlab chiqarish usuli orqali YaIMni hisoblash. Yalpi milliy mahsulot. Nominal va real YaIM. Narxlar indeksi. Mehnat bozori. Ishsizlik tushunchasi. Ishsizlikning turlari. Ishsizlik darajasi. YaMM uzilishi. Ishsizlikning

iqtisodiy oqibatlari. Ouken qonuni. Inflyatsiya mohiyati, hisoblanishi va turlari. Inflyatsiya sur'ati. Inflyatsiyaning sabablari, pulning miqdoriy nazariyasi. Inflyatsiyaning sur'atlariga ko'ra turlari. Talab inflyatsiyasi: mohiyati va modeli. Talab va taklif inflyatsiyasining qo'shilishi modeli. Inflyatsiya va foiz stavkalari. Fisher samarasi. Inflyatsiyaning ijtimoiy oqibatlari. Inflyatsiya va ishsizlik. Fillips egri chizigi Inflyatsiya sur'ati va ishsizlik darajasi o'rtasidagi optimal mutanosiblik.

Yalpi talab - Yalpi taklif modeli Yalpi talab tushunchasi. AD egri chizigi. Baxo omillari. Foiz stavkasi samarasi. Boylik samarasi va import xaridlari samarasi. AD egri chizigi traektoriyasi. Pulning miqdoriy nazariyasi. Iste'mol xarajatlaridagi, investitsiya xarajatlaridagi, davlat xarajatlaridagi va sof eksportdagi uzgarishlar. Yalpi taklif tushunchasi va egri chizig'i. Yalpi taklifdagi o'zgarishlar. Yalpi taklifning keynscha modeli. Yalpi talab ta'sirida Yalpi taklif egri chizig'idagi siljishlar. Ishlab chiqarishning muvozanatli hajmi. Umumiy muvozanat tushunchasi. AD - AS modelida muvozanatning ta'minlanishi mexanizmi.

Iste'mol, jamgarish va investitsiya funksiyalari Daromad va iste'mol o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik. Jamgarish funksiyasi va grafigi. Foiz stavkasi va jamg'arish. Iste'molga (APC) va jamg'arishga o'rtacha moyillik (APS). Iste'molga (MPC) hamda jamgarishga (MPS) chegaraviy moyillik. Investitsiya tovarlarining Yalpi talabdagi o'rni. Avtonom investitsiyalar. Foiz stavkasi. Investitsiyalarga talab funksiyasi. Investitsiyalar dinamikasini belgilovchi boshqa omillar. Investitsiyalashga chegaraviy moyillik. Investitsiyalarning beqarorligini belgilovchi omillar. Keynsning makroiqtisodiy muvozanat nazariyasi.

Keynsning tovarlar va xizmatlar bozorida makroiqtisodiy muvozanat modeli «Daromadlar - xarajatlar» modeli - Keyns xochi. Modelni tuzishdagi asosiy shartlar. Sof eksport funksiyasi. Importga chegaraviy moyillik. Modelda makroiqtisodiy muvozanatga erishish mexanizmi. Mul'tiplikator samarasi. Avtonom xarajatlarning mul'tiplikasiya mehanizmi. Iste'molga chegaraviy moyillik va mul'tiplikasiya samarasi. Mul'tiplikator formulasi. Retsessiya va inflyatsiyaga xos uzilish. Jamgarish-investitsiya modeli. Byudjet-soliq (fiskal) siyosati: mohiyati, maqsadlari, vositalari. Yopiq va ochiq iqtisodiyotda davlat xarajatlari mul'tiplikator. Soliq mul'tiplikator. Balanslashgan byudjet mul'tiplikator. Davlat byudjeti taqchilligi va profitsiti. Nodiskret fiskal siyosat. Pul-kredit siyosatining maqsadlari va vositalari. Ochiq bozordagi operatsiyalar va hisob stavkasi. Majburiy zahiralash normasi. Pul-kredit siyosatini o'tkazish mexanizmi. O'zbekiston respublikasi pul-kredit siyosatining o'ziga xos xususiyatlari.

Ochiq iqtisodiyotda makroiqtisodiy siyosat Tashqi savdo siyosati: mohiyati, maqsadlari, usullari. Tarif va notarif usullar. Import tariflari. Tariflarning baholar darajasi, iste'molchilar va ishlab chiqaruvchilarga ta'siri. Yangi paydo bulgan tarmoqlarni himoya qilish. Ichki bandlilik va davlat daromadlarining o'sishi. Dempingdan himoya. Eksportga bojxona to'lovlari. Import kvotalari. Uzbekiston Respublikasi tashqi savdo siyosatining o'ziga xos xususiyatlari. Sof eksport. Ichki xarajatlar va milliy ishlab chiqarish hajmi. Eksport va importning milliy iqtisodiyotga ta'siri. Eksport va import o'rtasidagi bog'liqlik. Sof eksport va muvozanatli ishlab chiqarish hajmi. Ochiq iqtisodiyotda pul-kredit siyosati.

Mikroiqtisodiyot. Makroiqtisodiyot fanidan yakuniy davlat attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. Mikroiqtisodiyotning asosiy tushunchalari nimalardan iborat?
2. Talabning narx elastikligi nima?
3. Korxonaning asosiy fondlari nima?
4. Asosiy fondlar turlariga nimalar kiradi?
5. Amortizatsiya nima?
6. Ishlab chiqarish asosiy vositalariga nimalar kiradi?
7. Amortizatsiya stavkasi nima?
8. Mehnat resurslari nima?
9. Ish kuchi nima?
10. Ish kuchi xususiyati nimadan iborat?
11. Korxonada xodimlari tasnifini aytib bering.
12. Korxonada kadrlar siyosati nimadan iborat?
13. Mehnat unumdorligi qanday hisoblanadi?
14. Mehnat unumdorligi va tovar qiymati o'rtasidagi bog'liqlikni tushuntiring.
15. Nominal ish haqi nima?
16. Real ish haqi nima?
17. Mehnatga haq to'lashning turlarini tushuntiring.
18. Korxonaning ishlab chiqarish tuzilmasi nimani ifodalaydi?
19. Ishlab chiqarish tuzilmasi nimalar bilan belgilanadi?
20. Ishlab chiqarish tuzilmasiga bo'lgan talablarni ayting.
21. Ishlab chiqarish tuzilmasi turlarini ko'rsating.
22. Ishlab chiqarish tuzilmasi elementlari nimalardan iborat?
23. Ishlab chiqarish jarayoni nima?
24. Korxonada ishlab chiqarishni tashkil etish nimalarni o'z ichiga oladi?
25. Ishlab chiqarish jarayonining qanday turlari mavjud?
26. Korxonaning ishlab chiqarish quvvati nimani anglatadi?
27. Korxonaning ishlab chiqarish quvvati qanday hisoblanadi?
28. Ishlab chiqarishning optimal hajmi nima?
29. Ishlab chiqarish xarajatlari nima?
30. Mahsulot tannarxi nima?
31. Ishlab chiqarish xarajatlarini tasniflab bering.
32. Boshqa xarajatlar tarkibiga nimalar kiradi?
33. Doimiy xarajatlar deganda nimani tushunasiz?
34. O'zgaruvchan xarajatlarga qanday xarajatlar kiradi?
35. Tannarx qanday shakllanadi?
36. Bozor iqtisodiyotining boshqa iqtisodiy tuzumlardan ustunligi nimada?
37. Talabning narx elastikligi va uning omillarini tushuntiring.
38. Talabning narx elastikligini belgilab beruvchi omillar nimalar?
39. Talabning narx elastikligi nima?
40. Talabning narx elastikligi va uning aniqlovchilari nimalar?
41. Talabning narx elastikligi qanday hisoblanadi?
42. Talabning daromad elastikligi qanday hisoblanadi?

43. Taklifning narx elastikligi va uning aniqlovchilari nimalar?
44. Taklifning narx elastikligi qanday hisoblanadi?
45. Ishlab chiqarish omillari nimalar va ularning funksiyalari nimadan iborat?
46. Ishlab chiqarish funktsiyasi nima?
47. Izokvanta nima?
48. Izokvantlar kartasi nima va u nimani ifodalaydi?
49. Qisqa muddatda amal qiluvchi ishlab chiqarish xarajatlariga tavsif bering?
50. Uzoq muddatda amal qiluvchi ishlab chiqarish xarajatlariga tavsif bering?
51. Mehnat o'rtacha mahsuli nima?
52. Mehnat chegarali mahsulotlari nima?
53. Kamayib boruvchi qaytim qonuni nima?
54. Izokosta nima?
55. Mamlakatda yil davomida yaratilgan milliy mahsulot natural jihatdan qanday qismlarga bo'linadi?
56. Yil davomida yaratilgan mahsulot qiymat jihatdan qanday qismlardan iborat?
57. Sof mahsulot nima?
58. Zaruriy mahsulot nima?
59. Ish haqi nima?
60. Qo'shimcha mehnat nima?
61. Samaradorlik nima?
62. Samaradorlikni oshirishga ta'sir qiladigan omillar nimalar?
63. Ishlab chiqarishni samarali tashkil etishning asosiy vazifalari nimalardan iborat?
64. Talab mazmuni va harakati jihatidan qanday turlarga bo'linadi?
65. Tovarga bo'lgan talabga ta'sir etuvchi omillar nimalar?
66. Ekzogen talab nima?
67. Endogen talab nima?
68. Talabning sifat tomoni nima?
69. Talabning miqdoriy tomoni nima?
70. Talabning narx omili nima?
71. Talabning narxga bog'liq bo'lmagan omillari nima?
72. Talab funktsiyasi nima?
73. Talab miqdori nima?
74. Talab qonunining amal qilish sabablarinimalardan iborat?
75. Ishlab chiqarish xarajatlari nima?
76. Korxonada ishlab chiqarish xarajatlari nima?
77. Muomala xarajatlariga tushuntirish bering?
78. Davr xarajatlari nima?
79. Mahsulotni sotishdan olingan yalpi daromad nima?
80. Asosiy faoliyatdan ko'rilgan foyda nima?
81. Xo'jalik faoliyatidan olingan foyda (yoki zarar) nima?
82. Korxonada faoliyatining asosiy iqtisodiy ko'rsatkichlari nimalar? Ularga tushuntirish bering?
83. Davlatning iqtisodiy o'rni va vazifalari qanday?
84. Moliyaning iqtisodiyot doirasida o'zaro bog'liq bo'lgan vazifalari nima?

85. Davlat byudjeti nima?
86. Talab inflyatsiyasi nima?
87. Taklif inflyatsiyasi nima?
88. Kutilayotgan inflyatsiya nima?
89. Kutilmagan inflyatsiya nima?
90. Fillips egri chizig'i nimani xarakterlaydi?
91. Aksilinflyatsiya siyosati nima va qanday vazifani bajaradi?
92. Iste'molchi ortiqchaligi nima?
93. Ishlab chiqaruvchi ortiqchaligi nima?
94. Iqtisodiy o'sish nima?
95. Ekstensiv iqtisodiy o'sish nima?
96. Intensiv iqtisodiy o'sish nima?
97. Korxonaning tashqi xarajatlari nima?
98. Korxonaning ichki xarajatlari nima?
99. Mehnat unumdorligi nima?
100. To'lov qobiliyatiga ega talab tushunchasi nima ?
101. Talab funktsiyasi qaysi variantda izohlangan ?
102. Talab miqdori nima ?
103. Befarqlik egri chizigi nimani ifodalaydi?
104. Budget sig'imi egri chizig'i nimaga ishlatiladi ?
105. Monopol raqobat bozorining asosiy xususiyati bu ... ?
106. ...- bu muayyan narxlar darajasida ishlab chiqarilishi va taklif qilinishi mumkin bo'lgan iste'mol hamda investitsiya tovarlari va xizmatlarning umumiy miqdoridir. Nuqtalar o'rniga mosini qo'ying.
107. Shaxsiy iste'molga ta'rif bering.
108. ... – asosiy va aylanma kapitalni qayta tiklash va ko'paytirishga, ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirishga qilingan sarflarning pul shaklidagi ko'rinishidir.
109. ... – real asosiy kapitalni sotib olish uchun zarur bo'lgan, band qilingan pul kapitaliga korxonaga to'lashi lozim bo'lgan pul miqdori hisoblanadi.
110. Sof investitsiyalar deganda nimani tushunasiz?
111. Pozitiv mikroiqtisodiyot nimani o'rganadi ?
112. Pul bozori nima ?
113. Mukammal raqobat bozorida $MR = \dots$?
114. Umumiy daromad (TR) = ... ?
115. Byudjet taqchilligi nima?
116. Bozor muvozanati nima ?
117. Fiskal siyosati necha xil ko'rinishda bo'lishi mumkin:
118. Iqtisodiy tsikllarni tashqi omillarning mavjudligi bilan tushuntiruvchi nazariyani nima deb ataladi ?
119. Friksion ishsizlik nima ?
120. Pulning qadrsizlanishi nima ?
121. Kelib chiqishiga ko'ra inflyatsiya turlarini aytib bering?
122. Talab inflyatsiyasi nima?
123. Inqiroz sabablari nimalardan iborat?.

124. Inqirozlar turlarini aytib bering?
125. Muomalani ta'minlash uchun zarur bo'lgan pul miqdori omillari nimalar?
126. Yetarlicha iste'mol qilmaslik nazariyasi nima?
127. Iqtisodiyotning inqiroz fazasini tushuntirib bering.
128. Iqtisodiyotning turg'unlik fazasini tushuntirib bering..
129. Iqtisodiyotning jonlanish fazasini tushuntirib bering..
130. Iqtisodiyotning yuksalish fazasini tushuntirib bering.
131. Iqtisodiy tsikillarga ta'sir qiluvchi tashqi omillar nimalar?
132. Iqtisodiyotning real sektori va pul sektoriga ta'rif bering.
133. $Y = C + S$ formulada S nimani anglatadi?
134. Davlat byudjeti nima uchun xizmat qiladi?
135. Iste'mol narxlari indeksi nima?
136. Muqobil qiymat nima ?
137. YaIM deflyatori nima ?
138. YaIM deflyatori nima ?
139. Har bir iste'molchining, ya'ni alohida shaxs, oila, korxonalar, firmaning biror tovar to'plamiga yoki tovarlarga bildirilgan talablari ... deyiladi. ?
140. Agar nominal YaIM xajmi va narxlar darajasi oshsa, u holda;
141. Aytaylik, nominal YaIM 600 mlrd so'mdan 550 mlrd so'mga kamaydi, YaIM deflyatori esa 150% dan 100 % gacha. Bu vaziyatda real YaIM miqdorni qanday o'zgaradi;
142. Quyidagi agregat qiymatlardan qaysi biri YaIMga kiritilmaydi:
143. YAIM bu...?
144. Mamlakat iqtisodiyotidagi SIM 6000 mlrd shartli pul birligiga. egri soliq qiymati 500 shartli pul birligiga, asosiy kapitalga eskirish qiymati esa 600 mlrd pul birligiga teng. YAIM qiymatini aniqlang.
145. Muayyan tovarga yoki tovarlar to'plamiga barcha xaridorlar bildirgan talab yig'indisi ...
146. Muayyan tovarga yoki tovarlar to'plamiga barcha xaridorlar bildirgan talab yig'indisi ...
147. Talabning ikki tomoni qaysi variantda to'g'ri berilgan ?
148. Mahsulot narxi va sotib olinadigan tovar miqdori o'zgarishi o'rtasida bo'ladigan teskari yoki qarama qarshi bog'liqlik ... deyiladi.
149. Narx va talab hajmining o'zgarishi o'rtasidagi teskari bog'liqlikni ko'rsatuvchi chiziq deyiladi.
150. Narxning o'zgarishi bilan taklif etilayotgan tovar miqdorining to'g'ri bog'liqlikdagi
151. o'zgarishi ... deyiladi.
152. Bozor kon'yunkturasi nima?
153. Xaridorlarning tovarlarni sotib olishdagi xulq-atvorlari, talabi va tovarlarga munosabatidagi xususiyatlariga qarab, guruhlariga ajratishni ... deyiladi .
154. tovar narxining tushishi talab qilinadigan miqdorning oshishiga olib kelishi ifodalaydi.
155. Talabning narx elastikligi nima ?

156. Talab qilinadigan miqdor narx o'zgarishiga katta miqdorda ta'sir qilsa, tovar uchun ... deyiladi.
157. Talab qilinadigan miqdor narx o'zgarishiga kichik miqdorda ta'sir qilsa, ... deyiladi.
158. O'rin bosuvchi tovarlar ko'proq ...bo'ladi
159. Muzqaymoq narxidagi 10% o'sish muzqaymoqqa bo'lgan talab miqdorini 20% ga kamaytirdi. Talabning narx elastikligini hisoblang.
160. Mehnat o'rtacha mahsuli (APL)...
161. Mehnat chegarali mahsulotlari (MPL)...
162. Yaratilgan mahsulotdan iste'mol qilingan ishlab chiqarish vositalari qiymati chegirib tashlansa, qolgan qismi ...deyiladi.
163. Kitobning narxi 50% ga o'sgan holda, unga talab 30% ga oshsa, elastiklik koeffitsentini toping.
164. Kitobning narxi 50% ga o'sgan holda, unga talab 30% ga oshsa, elastiklik koeffitsentini toping.
165. Agar narx 10% ga kamaysa, foyda esa 5.5% ga pasaysa, talabga nisbatan chegaralanmagan taklifda talabning egiluvchanligini toping.
166. Agar narx 10% ga kamayib, foyda 8%ga ortgan bo'lsa, talab egiluvchanligini aniqlasa bo'ladimi?
167. Ko'ylak bozori yahshi bo'lib, uning narxi 10 000 so'm edi. Narx oshib 12 000 so'mga yetdi. Shunga yarasha ko'ylakka talab 100 donadan 60 donaga tushdi. Ya'ni 40 donaga qisqardi. Talab elastikligini toping.
168. Bahoning 20%ga oshishi hisobiga talab qilinadigan mahsulot miqdori 15% ga kamaysa, talabning baholi egiluvchanlik koeffitsenti qanday miqdorni tashkil qiladi?
169. Bahoning 25%ga oshirilishi hisobiga bozorga chiqariladigan tovar miqdori 15%ga ko'paysa, taklifning baholi egiluvchanlik koeffitsenti qanday miqdorni tashkil qiladi?
170. Davr xarajatlari nima ?
171. Zahira fondi nima uchun tuziladi ?
172. Jamgarish fondi nima ?
173. Iste'mol fondi nima ?
174. Buxgalteriya foydasi nima ?
175. O'rtacha o'zgarmas xarajat (AFC - Average Fixed Cost) nima ?
176. O'zgaruvchan xarajat (VC - Variable Cost) nima ?
177. O'rtacha o'zgaruvchan xarajatlar (AVC - Average Variable Cost) nima?
178. ... - bu korxonada mahsulot ishlab chiqarish yoki sotish hajmini 1 birlikka oshirganda oladigan qo'shimcha daromad miqdoridir.
179. Agar korxonada 100 dona mahsulot sotganda 10 000 so'm, 101 dona sotganda 10 090 so'm daromad olsa, MR=?
180. ... — bu korxonada mahsulot ishlab chiqarish hajmini 1 birlikka oshirganda qiladigan qo'shimcha xarajat miqdoridir.
181. Agar 100 dona mahsulot ishlab chiqarish 7 000 so'm, 101 dona ishlab chiqarish esa 7 050 so'm tursa, MC=?
182. Befarqlik egri chizig'i nima ?

183. *Naflilik* nima ?
184. ...- ma'lum bir vaqtda, ma'lum bir tovar yoki xizmatni iste'mol qilish natijasida olinadigan yalpi qondirish.
185. Resurslarga (masalan, mehnatga) bo'lgan talab shu resurs yordamida ishlab chiqarilgan tayyor mahsulotga bo'lgan talabdan kelib chiqadi. Izohlangan atamani toping.
186. Qo'shimcha bir birlik ishchi yollaganda firmaning umumiy tushumi qanchaga ko'payishini ko'rsatadi. Izohlangan atamani toping.
187. Ishchi tomonidan ma'lum bir ish vaqti uchun olingan sof pul miqdori. Izohlangan atamani toping.
188. Firma qo'shimcha bir birlik mehnatni jalb qilganda uning umumiy xarajatlari qanchaga oshishi. Izohlangan atamani toping.
189. Bir vaqt birligi (soat, kun, oy) uchun belgilangan mehnat narxi. Izohlangan atamani toping.
190. Nominal ish haqiga qancha tovar va xizmatlar sotib olish mumkinligi, ya'ni uning xarid qobiliyati. Izohlangan atamani toping.
191. Firma "Yaxshi o'qish sirlari" nomli kitob chiqarmoqchi. Kitobni chiqarish uchun o'rtacha harajatlar $\$4+\$400/Q$ ni tashkil etadi (Q- bir yilda chiqariladigan kitoblar soni). Zararsizlik nuqtasiga mos bo'lishi uchun kitobning bir yillik tiraji qanday bo'lishi kerak?
192. Narxli diskriminatsiyasining necha bosqichi (darajasi) mavjud ?
193. Oligopolniyaning asosiy belgisi qaysi ?
194. Oligopolist bir oyda 3 ming dona tovar ishlab chiqarar edi, ammo kelasi oydan 4 ming dona mahsulot ishlab chiqarishni rejalashtirmoqda. Agar uning mahsulotlariga oylik talab funksiyasi $Q=7000-P$ ko'rinishida bo'lsa, kelgusi oyda uning foydasi qanday o'zgaradi?
195. Monopolist mahsulot ishlab chiqarish hajmini kelasi oydan kamaytirmoqchi. Hozir u oyiga 2 ming dona mahsulot ishlab chiqaradi keyingi oydan esa ishlab chiqarish hajmini 50% ga qisqartirmoqchi. Uning foydasi qanday o'zgaradi, agarda monopolist mahsulotiga bo'lgan bozor talabi funksiyasi $3000- 2 \times P$ ko'rinishida bo'lsa?
196. Ehtiyoj nima?
197. Raqobat kurashining qanday turlari mavjud?
198. Kon'yunktura nima?
199. Nima uchun bozorda asosiy raqobatchini aniqlash kerak?
200. Xaridorlik atvoriga ta'sir etuvchi omillarga nimalar kiradi?
201. Iste'molchini tahlil etish qanday tarkibiy qismlardan iborat?
202. Iste'molchilarni jalb etish va ushlab turishda kompaniyalar nimaga e'tibor berishlari lozim?
203. Makromuhitga qanday omillar kiradi?
204. Innovatsiya jarayoni o'z ichiga qaysi bosqichlarni oladi.
205. Diversifikatsiya strategiyasi «tovar-bozor» matritsasidagi kombinatsiyaga mos keladi:
206. Tovar assortimentini kengaytirishdan asosiy maqsad nima?

solliq tushumlari samaradorligi, byudjet va solliq jarayonlariga oid moliyaviy bashorat hamda fiskal siyosat turlarini tahlil qilish.

Moliya va solliq nazariyasi hamda amaliyotining rivojlanish tarixi, obyekt, predmeti va tadqiqot usullari, boshqa iqtisodiy fanlar bilan aloqadorligi, xo‘jalik yurituvchi subyektlar moliyaviy barqarorligiga ta’sir etuvchi omillar; jahon moliya tizimidagi mamlakatlar va xalqaro moliya institutlari, ularning solliqqa tortish modellari, byudjet tuzilishi, solliq ma’muriyatchiligi shakllariga xos xususiyatlar; makroiqtisodiy, huquqiy va ijtimoiy omillarning davlat moliyaviy-iqtisodiy taraqqiyotiga ta’siri, solliq to‘lovchilar va solliq obyekt, sanoat tarmoqlari, qishloq xo‘jaligi, xizmat ko‘rsatish va transport sohalarini solliqqa tortish xususiyatlari, tashqi iqtisodiy faoliyatni solliqqa tortish va tartibga solish, milliy moliya tizimining jahon xo‘jaligida va xalqaro moliya bozorida tutgan o‘rni.

Moliya va solliqlar fanidan yakuniy davlat attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. Moliya qaysi sharoitlarda paydo bo‘lgan?
2. Moliya termini dastlab qaysi hududda qo‘llanilgan?
3. Moliya termini qaysi asrlarda shakllangan?
4. J.Boden moliya tushunchasini qaysi yilda ommalashtirgan?
5. J.Boden moliya atamasini qaysi asarida kiritgan?
6. Moliya nimalar jarayonini o‘z ichiga oladi?
7. Moliya iqtisodiy kategoriya sifatida doimo nimada namoyon bo‘ladi?
8. Moliya – lotincha qanday ma’noni anglatadi?
9. YaIM nimani anglatadi?
10. MD qanday iqtisodiy ko‘rsatkich?
11. YaIM qanday tarkibiy qismlardan iborat?
12. Zahira fondiga nimalar kiradi?
13. YaIM qaysi jarayonni ifodalaydi?
14. Yalpi ichki mahsulotni taqsimlash qanday vositalar bilan amalga oshiriladi?
15. Mikrodarajada moliyaviy resurslar manbai nima?
16. Milliy daromad nimalarning yig‘indisidan iborat?
17. Jamg‘arma fondi qaysi maqsadga yo‘naltiriladi?
18. Zahira fondi nimalardan iborat?
19. Iste’mol fondi nimalarni moliyalashtiradi?
20. Iste’mol fondi nimani o‘z ichiga oladi?
21. Moliya kategoriyasi yana qaysi iqtisodiy kategoriyalar bilan bog‘liq?
22. Funksiya nimani anglatadi?
23. Iqtisodiy kategoriya funksiyasi nimani aks ettiradi?
24. Moliyaning asosiy funksiyalaridan biri qaysi?
25. Moliya qaysi funksiyani har qanday sharoitda bajaradi?
26. YaIM qiymati nimalardan iborat?
27. YaIM qanday iqtisodiy tizim ko‘rsatkichidir?
28. Milliy daromad tarkibiga kiruvchi fondlardan biri qaysi?
29. Iste’mol fondi orqali mamlakatda yana nima moliyalashtiriladi?
30. Moliya mexanizmi nima?

31. Moliya mexanizmi qanday xususiyatga ega?
32. Direktiv moliya mexanizmi qaysi munosabatlarga taalluqli?
33. Direktiv moliya mexanizmi nimalarni o'z ichiga oladi?
34. Direktiv moliya mexanizmi qaysi holatda davlat korxonalari moliyasiga tatbiq qilinadi?
35. Tartibga soluvchi moliya mexanizmi qayerda qo'llaniladi?
36. Tartibga soluvchi moliya mexanizmi ko'proq qayerga xos?
37. Moliyaviy bozor nima sifatida namoyon bo'ladi?
38. Sug'urta munosabatlarining asosiy maqsadi nima?
39. Sug'urta munosabatlarida qanday fond shakllanadi?
40. Siyosat nima?
41. Davlat moliyani qaysi maqsadda qo'llaydi?
42. Iqtisodiy siyosat nimani o'z ichiga oladi?
43. Moliya siyosati nimaning tarkibiy qismidir?
44. Moliya siyosati nimani o'z ichiga oladi?
45. Moliya siyosatining muhim vazifasi nima?
46. Moliya siyosati qanday xususiyatga ega?
47. Moliya siyosati qaysi sohalarida muhim vosita bo'la oladi?
48. Moliya siyosati samaradorligi qanday baholanadi?
49. Moliya resurslari salohiyati nimaga asos bo'ladi?
50. Moliya siyosatini ishlab chiqishda nimalar zarur?
51. Moliyaviy munosabatlar nimaning bir qismidir?
52. Moliya siyosati nimaga tayanadi?
53. Tajriba moliya siyosatida nima uchun kerak?
54. Byudjet siyosati nimani belgilaydi?
55. Byudjet taqchilligini moliyalashtirish nima bilan belgilanadi?
56. Pul-kredit siyosati nimani ta'minlaydi?
57. Pul-kredit siyosatini qaysi organ amalga oshiradi?
58. Qimmatli qog'ozlarning birlamchi bozori nima?
59. O'zbekistonda qimmatli qog'ozlar turlari qaysi?
60. Aksiya qanday qimmatli qog'oz hisoblanadi?
61. Oddiy aksiyalar egasiga nima beradi?
62. Imtiyozli aksiyalar qanday huquq beradi?
63. Imtiyozli aksiyalar dividendni qanday beradi?
64. Aksiya bo'linmasdir, bu nimani anglatadi?
65. Aksiyalar bozorining yaxshi ishlashi nima beradi?
66. Aksiya kursiga qaysi omillar ta'sir ko'rsatadi?
67. Opsion qanday hujjat?
68. Opsion kim uchun sotish huquqini beradi?
69. Opsion egasiga nima beradi?
70. Opsion ko'proq qayerda qo'llaniladi?
71. Fyuchers qanday shartnoma?
72. Fyuchers opsiondan nimasi bilan farq qiladi?
73. Fyuchers qayerda paydo bo'lgan?
74. Fyuchers savdosi keng ommalashgan yil?

75. Depozit nima?
76. Varrant nima?
77. Varrant qanday turlarda bo'ladi?
78. Privatizatsiya nimani anglatadi?
79. Mulkiy varaqa qaysi xususiyatga ega?
80. Konosament qanday hujjat?
81. Konosament qaysi sohada qo'llaniladi?
82. Boshqaruv nima?
83. Boshqaruv obyektini nima?
84. Boshqaruv subyekti kim?
85. Moliyaviy apparat nima?
86. Davlat moliyasini boshqarish maqsadi nima?
87. Moliya boshqaruvi nimalarni birlashtiradi?
88. Moliyani boshqarishning yakuniy maqsadi nima?
89. Tezkor boshqarish nimaga qaratilgan?
90. Tezkor boshqarish qanday xususiyatga ega?
91. Nazorat moliyada qayerda qo'llaniladi?
92. Nazorat nima uchun xizmat qiladi?
93. Strategik moliyaviy menejment nimani o'z ichiga oladi?
94. Strategik boshqaruvni kim amalga oshiradi?
95. Tezkor boshqaruv subyektlari qaysilar?
96. Varrant qaysi sohada keng qo'llaniladi?
97. Fyuchers shartnomasi nimalarga asoslanadi?
98. Moliyaviy rejalashtirish nima?
99. Moliyaviy rejalashtirish qanday muddatlarda bo'lishi mumkin?
100. O'zbekistonda moliyaviy rejalashtirish nimalarni o'z ichiga oladi?
101. Moliyaviy rejalashtirishning obyektini nima?
102. Moliyaviy rejalarning shakllari qaysilarni qamrab oladi?
103. Direktiv rejalashtirishning asosiy xususiyati nima?
104. Bozor iqtisodiyoti rejalashtirishni qanday qaraydi?
105. Bozor iqtisodiyoti sharoitida ijobiy natijaga qanday erishiladi?
106. Ekstrapolyatsiya usuli nimaga asoslanadi?
107. Normativ usul nimaga tayangan holda bajariladi?
108. Ekonometrik usullar qanday shaklda ifodalanadi?
109. Balans usulining mohiyati nimada?
110. Boshqarish nima?
111. Moliyaviy rejalashtirishning mazmuni nima?
112. Moliyaviy reja nimani ifodalaydi?
113. Moliyaviy rejalashtirish jarayonida korxonada nima aniqlanadi?
114. Nobudjet fondlari qaysi hujjatlarda aks ettiriladi?
115. Sug'urta fondi nima uchun kerak?
116. Umumdavlat moliyaviy darajasiga nimalar kiradi?
117. Moliyaviy nazorat nima?
118. Moliyaviy nazoratning mazmuni nimaga bog'liq?
119. Jamoat moliya nazorati kimlar tomonidan amalga oshiriladi?

120. Mustaqil auditorlik nazoratini kim amalga oshiradi?
121. Davlat moliyaviy nazoratining asosiy organi kim?
122. Moliya vazirligi huzuridagi asosiy nazorat organi qanday ataladi?
123. NTBBning asosiy vazifasi nima?
124. Soliq qonunchiligi ustidan moliyaviy nazoratni kim amalga oshiradi?
125. Davlat soliq qo‘mitasi huzurida qanday boshqarma mavjud?
126. Tekshirishning asosiy maqsadi nima?
127. Tekshirish natijasida nima aniqlanadi?
128. O‘rganish tekshirishdan nimasi bilan farq qiladi?
129. O‘rganish qanday amalga oshirilishi mumkin?
130. Tahlil nimani o‘z ichiga oladi?
131. Taftish nima?
132. Taftish oldidan nima qabul qilinadi?
133. Taftish yakuni qanday rasmiylashtiriladi?
134. Nazorat uslubi nimaga asoslanadi?
135. Hujjatlar asosidagi nazoratning axborot manbai nima?
136. Daliliy nazorat qanday amalga oshiriladi?
137. Faktik nazorat yordamida nima aniqlanadi?
138. Axborot xavfsizligi moliyaviy nazoratdan qanday yuritiladi?
139. Nazorat turlari nimaga qarab belgilanadi?
140. Moliyaviy rejalashtirish qaysi tizimning qismi?
141. Rejalashtirishning bozor iqtisodiyoti sharoitidagi roli qanday?
142. Ekstrapolyatsiya usuli nimani ko‘rsatadi?
143. Normativ usul qaysi jarayonda qo‘llanadi?
144. Ekonometrik usullar nimalarni aks ettiradi?
145. Balans usuli qaysi munosabatni ta’minlaydi?
146. Davlat moliyaviy rejalariga yana nima kiradi?
147. Moliyaviy nazoratning asosiy yo‘nalishi nima?
148. Moliyaviy nazoratning o‘zgarishi nimaga bog‘liq?
149. Jamoat moliya nazoratini amalga oshirish qanday?
150. Auditorlik nazoratini kim bajaradi?
151. Moliya vazirligining asosiy vazifasi nima?
152. NTBB qanday organ?
153. Byudjet ssudalarini nazorat qilish kimning vazifasi?
154. Soliq qonunchiligi ustidan nazoratni kim yuritadi?
155. Soliq nazorati organlarining hududiy bo‘linmalari kimga bo‘ysunadi?
156. Tekshirishning asosiy obyekti nima?
157. Tekshirish natijasi nimaga olib keladi?
158. O‘rganishning mohiyati nima?
159. Tahlil qanday bo‘lishi lozim?
160. Taftish qaysi holatda qo‘llaniladi?
161. Taftishning dasturida nima aks ettiriladi?
162. Dalolatnoma qachon tuziladi?
163. Nazorat usullari nimalarni o‘z ichiga oladi?
164. Hujjatlar asosidagi nazorat uchun qanday hujjatlar kerak?

165. Daliliy nazorat qanday ma'lumotlarga tayanadi?
166. Faktik nazorat qaysi usullarga asoslanadi?
167. Hujjatli nazoratning cheklovi nimada?
168. Axborot xavfsizligi qaysi nazoratlar bilan uyg'unlashadi?
169. Nazorat turlarining farqi nimaga asoslanadi?
170. Moliyaviy nazoratning yakuniy maqsadi nima?
171. Ustav fondi nima?
172. Ustav fondi qanday yo'llar bilan oshishi mumkin?
173. Zahira fondi qanday asosda tashkil etiladi?
174. Zahira fondining asosiy maqsadi nima?
175. Jamg'arma fondi nima uchun mo'ljallangan?
176. Jamg'arma fondi qaysi fondlardan foydalanadi?
177. Ishlab chiqarishning moddiy asosi nima hisoblanadi?
178. Amortizatsiya fondi qanday maqsadda ishlatiladi?
179. Qayta tiklanadigan ishlab chiqarish fondlariga nimalar kiradi?
180. Notijorat tashkilot nima?
181. Notijorat tashkilotning asosiy maqsadlaridan biri nima?
182. Matlubot kooperativlari nimaga asoslangan?
183. Jamoat birlashmalari nimani qondirishga yo'naltirilgan?
184. Jamoat fondlari qanday tarzda tashkil etiladi?
185. Kasaba uyushmalari kimlarni birlashtiradi?
186. KUUK ning xalqaro tashkilot bilan aloqasi qanday?
187. KUUK xarajatlari qatoriga nima kiradi?
188. Siyosiy partiyalar moliyalashtirilishida nima cheklanishi mumkin?
189. Chexiya va Slovakiya misolida partiyalar nima asosida subsidiyalanadi?
190. O'zbekiston markaziy saylov komissiyasi partiyalarga davlat mablag'larini qanday belgilaydi?
191. Siyosiy partiya tomonidan foydalanilmagan davlat mablag'lar nima qilinadi?
192. Siyosiy partiya bir fuqaro tomonidan olgan hayriya yordami cheklanishi nima bilan belgilanadi?
193. Siyosiy partiyalarning xarajat tarkibiga nima kiradi?
194. Sug'urta nima hisoblanadi?
195. Tibbiy sug'urta qaysi sug'urta turi hisoblanadi?
196. Davlat daromadlari nimani o'z ichiga oladi?
197. Davlat xarajatlari nimaga bog'liq?
198. Davlat zayomlari qanday shaklda amalga oshiriladi?
199. Byudjet taqchilligi nima?
200. Davlat zayomlarini muddatlariga qarab qanday turlarga ajratish mumkin?
201. Mahalliy byudjet nima?
202. Respublika byudjeti nima uchun foydalaniladi?
203. Davlat byudjeti nima hisoblanadi?
204. Byudjet tizimi nima?
205. Byudjet tuzilmasi tamoyillariga nima kiradi?
206. Byudjet defitsiti nima bilan bog'liq bo'lishi mumkin?
207. Soliq nima?

208. Soliq to'lovchining majburiyati nima?
209. Soliqlarning asosiy funksiyasi nima?
210. O'zbekiston Respublikasida amal qiluvchi soliqlardan biri qaysi?
211. QQS nimani anglatadi?
212. QQSning mamlakat byudjetiga hissasi qanday?
213. Qat'iy belgilangan soliq qanday hisoblanadi?
214. Soliq davri odatda qancha muddatni tashkil etadi?
215. Soliq stavkasi nima?
216. Soliq stavkalarini o'zgartirish orqali davlat nima qilishi mumkin?
217. Aksiz solig'i qaysi manbaga asoslanib belgilanadi?
218. Mulk (mulkiy) iqtisodiy kategoriya nima?
219. Ustav fondining manbalaridan biri qaysi?
220. Aksiyalarni nominal qiymatidan balandroq narxda sotish nimani oshiradi?
221. Zahira fondi qaysi mablag'lar hisobidan tuziladi?
222. Zahira fondining asosiy vazifasi nima?
223. Jamg'arma fondi nimaga xizmat qiladi?
224. Jamg'arma fondi qaysi fondlardan foydalanadi?
225. Ishlab chiqarishning moddiy asosini nima tashkil etadi?
226. Amortizatsiya fondi qayerda qo'llaniladi?
227. Joriy aktivlar tarkibiga nimalar kiradi?
228. Notijorat tashkilotning asosiy xususiyati?
229. Notijorat tashkilotning maqsadlaridan biri?
230. Matlubot kooperativi qanday birlashma?
231. Matlubot kooperativi qaysi ehtiyojlarni qondiradi?
232. Jamoat birlashmalari nimaga asoslanadi?
233. Jamoat fondlari qayerdan mablag' oladi?
234. Kasaba uyushmalari kimlarni birlashtiradi?
235. KUUK qaysi xalqaro tashkilot tarkibiga kiradi?
236. KUUK xarajatlarining biri?
237. Siyosiy partiyalar davlat byudjetidan moliyalashtirilishi qanday?
238. Chexiya va Slovakiya partiyalarni qanday moliyalaydi?
239. O'zbekistonda partiyalarni moliyalashni kim belgilaydi?
240. Partiya foydalanilmagan mablag'lari bilan nima bo'ladi?
241. Bir fuqaro partiya berishi mumkin bo'lgan yillik hayriya limiti?
242. Siyosiy partiya xarajatlariga nimalar kiradi?
243. Sug'urta nima?
244. Tibbiy sug'urta qaysi toifaga kiradi?
245. Davlat daromadlari nimani anglatadi?
246. Davlat xarajatlari nimaga taalluqlidir?
247. Davlat zayomlari qanday shakllanadi?
248. Byudjet taqchilligi nimani bildiradi?
249. Davlat qarzining ta'minoti nima?
250. Qisqa muddatli davlat zayomlari muddati?
251. O'rta muddatli davlat zayomlari muddati?
252. Uzoq muddatli davlat zayomi muddati?

253. Mahalliy byudjet kimga tegishli?
254. Respublika byudjeti qanday tadbirlar uchun ishlatiladi?
255. Davlat byudjeti qanday reja hisoblanadi?
256. Byudjet tizimi nimani o‘z ichiga oladi?
257. Byudjet tuzilmasi tamoyillaridan biri?
258. Dunyoda byudjet defitsitiga sabab bo‘lgan omillardan biri?
259. Soliqlar qanday to‘lovlar hisoblanadi?
260. Soliq to‘lovchining majburiyati nimani o‘z ichiga oladi?
261. Fiskal funktsiya nima?
262. QQS qanday soliq turi?
263. QQS qaysi jarayonda olinadi?
264. QQSning davlat byudjetidagi ulushi nechaga yetishi mumkin?
265. Qat’iy belgilangan soliqning xususiyati?
266. Soliq stavkasi nima?
267. Davlat soliq stavkalarini o‘zgartirish orqali nimaga ta’sir qiladi?
268. Aksiz solig‘i stavkalari kim tomonidan belgilanadi?
269. Soliq davri odatda qancha?
270. Suv resurslari uchun soliq nima bilan belgilanadi?
271. Mulk iqtisodiy kategoriya sifatida nimani bildiradi?
272. Davlat soliq siyosati nimalardan iborat?
273. Soliq taktikasi nimaga qaratilgan?
274. QQS qaysi maqsadda joriy qilingan?
275. Daromad solig‘i stavkalari kim tomonidan belgilanadi?
276. Jismoniy shaxslarning daromad solig‘i qaysi turga kiradi?
277. Yer solig‘i qaysi toifa soliq?
278. Ijtimoiy soliq qaysi obyektga nisbatan olinadi?
279. Soliqlar qanday to‘lov hisoblanadi?
280. Soliq kodeksida soliqlar qanday tavsiflanadi?
281. QQSning mohiyati?
282. Byudjet defitsiti qaysi holatda yuzaga keladi?
283. Soliq stavkasini kim joriy qiladi?
284. O‘zbekiston soliq tizimida qo‘llaniladigan soliqlardan biri?
285. Mulk solig‘i kimga tegishli soliq?
286. Aksiz solig‘i qaysi mahsulotlarga qo‘llanadi?
287. Soliq siyosatining maqsadi?
288. Soliq strategiyasi nimaga qaratilgan?
289. Soliq taktikasi qaysi davrga mo‘ljallangan?
290. QQSning asosiy funksiyasi?
291. Soliq stavkasi yordamida davlat nima qiladi?
292. Amortizatsiya fondi nimaga xizmat qiladi?
293. Notijorat tashkilot qaysi maqsadga xizmat qiladi?
294. Privatizatsiya nima?
295. Varrant qaysi maqsadda ishlatiladi?
296. Konosament nima tasdiqlaydi?
297. Jamg‘arma fondi nimani moliyalashtiradi?

298. Zahira fondi qanday holatlarda ishlatiladi?
 299. Mahalliy byudjet nima?
 300. QQS qanday soliq hisoblanadi?
 301. Byudjet taqchilligi nimani anglatadi?

Moliya va soliqlar fanidan o'quv adabiyotlar va elektron ta'lim resurslari ro'yxati

Asosiy darsliklar va o'quv qo'llanmalar

T/r	Mualliflar	Adabiyot nomi	Nashr yili
1	Bo'stonova N. A.	Moliya va soliqlar (Darslik)	2025
2	Malikov T. S., Olimjonov O. O.	Moliya (Darslik)	2024
3	Vahobov A. V., Jo'rayev A. S.	Soliqlar va soliqqa tortish (Darslik)	2023
4	Jo'rayev A. S. va boshqalar	Soliqlar va soliqqa tortish (O'quv qo'llanma)	2021
5	Berdiyev B. S., Xaydarov T.	Soliqlar va soliqqa tortish (O'quv qo'llanma)	2020
6	Li A.	O'zbekiston Respublikasining moliya huquqi (Darslik)	2019
7	Toshmatov Sh. A.	Yuridik shaxslarni soliqqa tortish (Darslik)	2022
8	Gadoev E. F. va boshqalar	Soliq huquqi (O'quv qo'llanma)	2021
9	O'zbekiston Respublikasi	Soliq Kodeksi (Amaldagi tahriri)	2020
10	Vahobov A. V. va boshqalar	Bank-moliya terminlarining izohli lug'ati	2023

Qo'shimcha adabiyotlar

- Allayarov, Shuxrat. Davlat moliyasini boshqarish. Darslik, Iqtisod-Moliya, 2021.
- Bakieva, Iroda. Soliq tahlili va nazorati. O'quv qo'llanma, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, 2022.
- Hotamov, Komil. Korporativ moliya strategiyasi. O'quv qo'llanma, Innovatsion rivojlanish nashriyoti, 2020.
- Malikov, Takhir. Soliqlar va soliqqa tortishning dolzarb masalalari. Ilmiy majmua, Akademiya nashriyoti, 2023.
- Mehmonov, Sultanali. Byudjet hisobi va nazorati. Darslik, Moliya nashriyoti, 2021.
- Niyazmetov, Islambek. Moliya va soliq tizimida raqamli texnologiyalar. O'quv-uslubiy qo'llanma, Aloqachi, 2022.
- Sattorov, Baxtiyor. Xalqaro soliqqa tortish asoslari. O'quv qo'llanma, Cho'lpon nomidagi NMIU, 2019.
- Tursunov, Abdulla. Soliq ma'muriyatchiligi. Darslik, Toshkent moliya instituti, 2021.
- Yuldashev, Akmal. Mahalliy byudjetlar moliyasi. O'quv qo'llanma, Yangi asr avlodi, 2020.
- Zaynalov, Jahongir. Moliya bozori va birja ishi. Darslik, Zarafshon nashriyoti, 2022.

Elektron ta'lim resurslari

www.ziyonet.uz

www.nuu.uz

www.connect.uz

www.gov.uz

Menejment va marketing fanining mazmuni

Menejment va marketing fanining rivojlanish tarixi, evolyutsiyasi, obykti, predmeti, ilmiy tadqiqot usullari, boshqa ijtimoiy-iqtisodiy fanlar bilan aloqadorligi; korxonalarining boshqaruv tizimi va marketing faoliyati dinamikasining tahlili, boshqaruv funksiyalarining (rejalashtirish, tashkil etish, motivatsiya va nazorat) amalga oshirilishi, ularga ta'sir etuvchi ichki va tashqi muhit omillari, tashkiliy tuzilmalarning tarkibiy jihatlari va shakllanish xususiyatlarini tahlil qilishda biznes-rejalardan hamda marketing tadqiqotlari ma'lumotlaridan foydalanish; korxonaning bozordagi ulushi, savdo hajmining yillik o'sish darajasi, iste'molchilar xatti-harakatining mintaqaviy va segmentar tafovutlari, intellektual va mehnat resurslaridan foydalanish samaradorligi, savdo nuqtalarining hududiy joylashuvi va tovar harakati kanallari turlari, korxonalar va davlatning marketing siyosati; turli tarmoqlarda boshqaruv uslublari va raqobatbardoshlikning yuzaga kelish holatlari, mehnat unumdorligi va rentabellik ko'rsatkichlari, tovar va xizmatlar aylanmasi, brend kapitali, bozor kon'yunkturasi va iste'mol talabi, strategik rivojlanish bashorati hamda marketing-miks (4P, 7P) modellarini tahlil qilish.

Boshqaruv nazariyasi va marketing strategiyalarining rivojlanish tarixi, obykti, predmeti va tadqiqot usullari, boshqa fanlar bilan aloqadorligi, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatishni joylashtirishda marketing omillarining o'rni; jahon iqtisodiyotidagi transmilliy korporatsiyalar va yetakchi brendlar, ularning boshqaruv tizimlari, korporativ madaniyati, xalqaro marketing strategiyalariga xos xususiyatlari; ijtimoiy-psixologik va iqtisodiy omillarning korxonalar va mintaqalar ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotiga ta'siri, maqsadli auditoriya va iste'molchilar segmentatsiyasi, sanoat, qishloq xo'jaligi va servis sohalarida menejmentning o'ziga xosligi, tashqi iqtisodiy aloqalarda xalqaro menejment va marketingning o'rni, mahalliy korxonalarining global bozor ierarxiyasida tutgan o'rni.

Menejment va marketing fanidan yakuniy davlat attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. Menejment deganda nima tushuniladi?
2. Boshqaruv usullari:
3. Qaror qabul qilish bu:
4. Menejmentning asosiy tamoyillari?
5. Menejment subyekti bo'lib:
6. Menejment fani nimani o'rgatadi?

7. Menejment mohiyati quyidagilardan iborat:
8. «Menejment» kursi iqtisodiy fanlar ichidagi qaysi fanlar jumlasiga kiradi:
9. Xarajatlar deganda nima tushuniladi?
10. Qayta aloqalar tamoyili nimani anglatadi?
11. Yakkahokimlik tamoyili nimani anglatadi?
12. Rejalashtirish tamoyili nimani anglatadi?
13. Javobgarlik tamoyili nimani anglatadi?
14. Ierarxiya tamoyili nimani anglatadi?
15. Insoniy munosabatlar yoki xulq - atvor maktabi fikrlarining rivojlanish davri:
16. Teylorning zamondoshi va ishining davomchisi amerikalik iqtisodchi...
17. Qaysi maktabning vujudga kelishi munosabati bilan mutaxassislar umum tashkilot darajasidagi boshqaruv muammolari bilan shug'ullana boshladilar?
18. Kimlar ilmiy menejmentning (1885-1920) namoyondalari bo'lgan?
19. Fayolning nechta boshqaruv tamoyillari mavjud?
20. Boshqarish ta'limotidagi asosiy maktablarni sanab o'ting
21. Klassik - ma'muriy maktabning yorqin namoyondasi:
22. Klassik yoki ma'muriy boshqaruv maktabi fikrlarning rivojlanish davri:
23. Fayolning diqqat markazida, eng avvalo:
24. Ilmiy boshqaruv maktabi fikrlarining rivojlanish davri:
25. Amir Temurning davlatni boshqarish tamoyillari nimalardan iborat?
26. Mehnatni texnokratik boshqarilishiga qaysi maktablar asos solishdi?
27. F. Teylor menejmentning qaysi tamoyillarini aniqlagan?
28. "Ilmiy menejment" maktabi qachon va qayerda rivojlandi?
29. «Insoniy munosabatlar» maktabi:
30. Kimlar "Inson munosabatlari" maktabi namoyandalari bo'lgan:
31. F. Teylor tamoyiliga binoan...
32. PR tadbirlari nima uchun tashkil etiladi?
33. Press-reviz qaysi PR tadbiriga kiradi?
34. "Press-konferensiya" qanday PR tadbiri turi?
35. Korporativ tadbirning asosiy maqsadi?
36. Sponsorlash — bu...
37. "Publicity" deganda nimani tushunasiz?
38. PR-tadbirlar ichida "Foydali tashabbus" qaysi turga mansub?
39. "Media-tour" bu?
40. "Event marketing" qaysi tur?
41. "Ko'ngilli aksiyalar" qaysi PR turiga kiradi?
42. PR tadbirlaridagi asosiy kommunikatsiya vositasi?
43. "Round-table" nima?
44. "Road-show" deganda nimani tushunasiz?
45. PR tadbirlarining asosiy vazifasi?
46. PR kampaniyasining elementi?
47. "Imij yaratish" qaysi PR yo'nalishiga kiradi?
48. PR tadbirlarining asosiy belgisi?
49. "Media monitoring" qanday jarayon?
50. Press-tur o'tkazishdan maqsad?

- 51.PR faoliyatida eng asosiy etik tamoyil qaysi?
- 52.Shaxsiy ma'lumotlarni ruxsatsiz tarqatish qanday hisoblanadi?
- 53.PR mutaxassisi media bilan aloqada qanday qilib qonuniy ishlashi kerak?
- 54.Mualliflik huquqini buzgan holda boshqa manbadan material ishlatish —
- 55.PRda manfaatlar to'qnashuvi paydo bo'lsa, mutaxassis nima qilishi kerak?
- 56.Yolg'on press-reliz yuborish natijasi nima bo'ladi?
- 57.PRda "shaqqoflik" printsiplari nima talab qiladi?
- 58.Jamoatchilikka noto'g'ri statistik ma'lumot berish —
- 59.Tashqi ommaviy axborot vositalariga material jo'natishda kimning ruxsati kerak bo'lishi mumkin?
- 60.PR kampaniyasida yolg'on reklamani aniqlash uchun qaysi printsiplari muhim?
- 61.PRda axborot olish huquqi kimga tegishli?
- 62.Mualliflik huquqi bilan bog'liq materialdan foydalanishdan oldin nima qilish kerak?
- 63.PR mutaxassisi soxta akkauntlardan o'z brendini targ'ib qilsa — bu nima hisoblanadi?
- 64.Qonuniyligni ta'minlash uchun PR bo'limi kim bilan hamkorlik qilishi lozim?
- 65.Etik PR tamoyillariga amal qilgan tashkilot qanday oqibatlarga erishadi?
- 66.PRning asosiy maqsadi nimadan iborat?
- 67.PRning to'liq shakli qaysi?
- 68.PRning asosiy vazifasi qaysi?
- 69.PRning asosiy vositasi nima?
- 70.PR bilan reklama orasidagi farq nimada?
- 71."Imidj" tushunchasi nima anglatadi?
- 72.PR mutaxassisining asosiy vazifasi qaysi?
- 73.Ichki auditoriyaga kimlar kiradi?
- 74.Tashqi auditoriyaga kimlar kiradi?
- 75.PR kampaniyasining birinchi bosqichi qaysi?
- 76.Press-reliz nima?
- 77.Axborot siyosati nima anglatadi?
- 78.Brend obro'si nima?
- 79.PRning eng muhim tamoyillaridan biri qaysi?
- 80.Media-reja nima?
- 81.PRda monitoring nima uchun qilinadi?
- 82.Press-konferensiya nima?
- 83.Reputatsion xatar nima anglatadi?
- 84.PR natijasi nimada ko'rinadi?
- 85.Ichki PRning eng asosiy maqsadi nima?
- 86.Ichki kommunikatsiya auditi nima aniqlash uchun o'tkaziladi?
- 87.Ichki PR strategiyasida qanday auditoriya segmentlari bo'lishi kerak?
- 88.Onboarding (yangi xodimlarni qabul qilish) ichki PRga nima uchun muhim?
- 89.Ichki PRda qaysi kanal doimiy va asosiy hisoblanadi?
- 90.Xodimlarni rag'batlantirish va tan olish (employee recognition) ichki PRda nima vazifa bajaradi?
- 91.Ichki tadbirlar (townhall, yig'ilish) qaysi maqsadda o'tkaziladi?

92. Ichki PR samaradorligini o'lchash uchun qanday ko'rsatkichlar muhim?
93. Ichki kommunikatsiyada ikki tomonlama aloqaning afzalligi nima?
94. Ichki PRda krizis kommunikatsiyasi nima uchun muhim?
95. Ichki xabarnomalar (newsletter) tarkibida nima bo'lishi lozim?
96. Ichki PR strategiyasida feedback mexanizmi nimani ta'minlashi kerak?
97. Ichki brendlash (employer branding) nima uchun muhim?
98. Ichki PRda maxfiy ma'lumotlar bilan ishlash qoidasi qanday bo'lishi kerak?
99. Ichki PR vositalari qatoriga qaysi texnologiyalar kiradi?
100. Ichki PRda xodimlar ishtirokini rag'batlantirish uchun qaysi usul samarali?
101. Ichki kommunikatsiya rejasiga qanday chastota bilan yangilanishlar kiritish kerak?
102. Ichki PR bo'limi rahbari kim bilan yaqin hamkorlik qilishi lozim?
103. Ichki PR orqali o'zgarishlarni boshqarishda (change management) asosiy fokus nimada bo'ladi?
104. Ichki PR strategiyasini muvaffaqiyatli qilish uchun eng muhim element qaysi?
105. PR strategiyasini aniqlashda birinchi bosqich qaysi?
106. PR strategiyasida maqsadlarni belgilashning asosiy vazifasi nima?
107. Auditoriyani aniqlashda nimalar hisobga olinadi?
108. PR strategiyasida asosiy xabar (message) nima uchun muhim?
109. PR strategiyasini amalga oshirish bosqichida nimalar belgilanadi?
110. Monitoring va baholash bosqichi nimani anglatadi?
111. PR strategiyasida SWOT tahlil nima uchun qo'llanadi?
112. PR strategiyasida "stakeholder" tushunchasi nimani anglatadi?
113. PR strategiyasini aniqlashda asosiy vositalar qaysilar?
114. PR strategiyasida "feedback" qanday rol o'ynaydi?
115. PR strategiyasida asosiy maqsad nima?
116. PR strategiyasida "image making" jarayoni nimani anglatadi?
117. PR strategiyasida "transparency" nima uchun muhim?
118. PR strategiyasida "media relations"ning vazifasi nima?
119. PR samaradorligini baholashning asosiy maqsadi nima?
120. PR menejment tushunchasi ilk bor qaysi asrda ilmiy termin sifatida shakllangan?
121. PR faoliyatining asosiy maqsadi nima?
122. Zamonaviy PR menejmentda nechta asosiy auditoriya ajratiladi?
123. PR menejmentda "ikki tomonlama simmetrik model"ni kim taklif etgan?
124. Jeyms Grunigning PR modellari nechta turga bo'linadi?
125. PR menejmentda strategik rejalashtirish odatda nechta bosqichdan iborat?
126. PR kampaniyalarining samaradorligi ko'pincha qaysi ko'rsatkich bilan baholanadi?
127. PR menejmentda SWOT-tahlil nechta asosiy elementdan iborat?
128. PR menejmentda inqirozli vaziyatlarni boshqarish qaysi yo'nalishga kiradi?
129. Press-konferensiya odatda nechta asosiy maqsadni ko'zlaydi?
130. PR menejmentda "imij" tushunchasi nimani anglatadi?
131. PR menejmentda ichki PR kimlarga qaratiladi?

132. PR menejment tarixida AQShda professional PR byurolari qaysi yilda paydo bo‘lgan?
133. PR menejmentda monitoring jarayoni qaysi bosqichda amalga oshiriladi?
134. PR menejment va reklama o‘rtasidagi asosiy farq nimada?
135. PR faoliyatining ilk unsurlari qaysi davrda paydo bo‘lgan?
136. Qadimgi Misrda PRga o‘xshash faoliyat asosan nimaga xizmat qilgan?
137. Qadimgi Yunonistonda notiqlik san’ati PR rivojiga qaysi asrda katta ta’sir ko‘rsatgan?
138. Qadimgi Rimda PRga o‘xshash faoliyat qaysi vosita orqali amalga oshirilgan?
139. O‘rta asrlarda PR faoliyati asosan qaysi institutlar orqali olib borilgan?
140. Zamonaviy PR faoliyatining shakllanishi qaysi asrga to‘g‘ri keladi?
141. Amerikada birinchi professional PR faoliyati qaysi yillarda boshlangan?
142. “PR otasi” sifatida tan olingan mutaxassis kim?
143. Edvard Bernays PRni ilmiy asosda rivojlantirgan asarini qaysi yilda nashr etgan?
144. XX asrning 1950–1960-yillarida PR faoliyati qaysi yo‘nalishda rivojlandi?
145. PR faoliyatining institutsional rivojlanishi qaysi tashkilotlar paydo bo‘lishi bilan bog‘liq?
146. Xalqaro PR Assotsiatsiyasi (IPRA) qaysi yilda tashkil etilgan?
147. XX asr oxirida PR faoliyatiga qaysi omil eng katta ta’sir ko‘rsatdi?
148. XXI asrda PR faoliyatining asosiy xususiyati nimadan iborat?
149. PR faoliyatining tarixiy rivojlanishida asosiy tendensiya nimadan iborat?
150. Korxonalarda PR faoliyati odatda nechta asosiy bosqichdan iborat?
151. PR faoliyatining birinchi bosqichi qaysi jarayonni o‘z ichiga oladi?
152. PR faoliyatida tadqiqot (research) bosqichi nimaga xizmat qiladi?
153. PR strategiyasini ishlab chiqish qaysi bosqichga kiradi?
154. PR faoliyatini amalga oshirish qaysi bosqichga to‘g‘ri keladi?
155. PR tadbirlarini amalga oshirish jarayonida qaysi vositalar ko‘p qo‘llaniladi?
156. PR faoliyatining nazorat va baholash bosqichi nimani ko‘zda tutadi?
157. PR samaradorligini baholashda ko‘pincha qaysi ko‘rsatkich ishlatiladi?
158. PR faoliyatida monitoring qaysi bosqichlarda olib boriladi?
159. PR kampaniyasi davomiyligi odatda nimaga bog‘liq?
160. PR faoliyatida byudjet rejalashtirish qaysi bosqichda amalga oshiriladi?
161. PR faoliyatining yakuniy bosqichi qanday hujjat bilan rasmiylashtiriladi?
162. Korxonalarda PR faoliyati bosqichlarining to‘g‘ri tashkil etilishi nimani ta’minlaydi?
163. PR texnologiyalari deganda nima tushuniladi?
164. PR texnologiyalarining asosiy maqsadi nimadan iborat?
165. An’anaviy PR texnologiyalariga qaysi biri kiradi?
166. Raqamli (digital) PR texnologiyalari qaysi asrda jadal rivojlandi?
167. Media-relations PR texnologiyasining asosiy yo‘nalishi nima?
168. Event PR texnologiyasi nimaga qaratilgan?
169. PR texnologiyalarida storytelling nimani anglatadi?
170. Krisis PR texnologiyalari qachon qo‘llaniladi?
171. PR texnologiyalarida monitoring vositalari nimani ta’minlaydi?

172. Internet PR texnologiyalariga qaysi vosita kiradi?
173. PR texnologiyalarida kontent-marketingning vazifasi nima?
174. PR texnologiyalarida influencer marketing qaysi yo‘nalishga kiradi?
175. PR texnologiyalarida vizual kontent qaysi maqsadga xizmat qiladi?
176. PR texnologiyalarining samaradorligi odatda nima orqali baholanadi?
177. Zamonaviy PR texnologiyalarining asosiy xususiyati nimada?
178. PRda ommaviy axborot vositalari bilan ishlash qaysi vosita orqali amalga oshiriladi?
179. Press-konferensiya qaysi PR vositasiga kiradi?
180. Event-marketing PRda nimaga xizmat qiladi?
181. PR vositalari orasida ichki PR vositalariga qaysi biri kiradi?
182. Internet PR vositalariga qaysi biri kiradi?
183. PR vositalarida press-tur nimaga mo‘ljallangan?
184. PRda vizual vositalarning asosiy vazifasi nimadan iborat?
185. PR vositalari orasida storytelling nimaga xizmat qiladi?
186. PRda krizis vositalari qachon qo‘llaniladi?
187. PR vositalarida monitoring nima uchun kerak?
188. PRda blog va veb-sayt qaysi vositalar guruhiga kiradi?
189. PR vositalarini tanlash asosan nimaga bog‘liq?
190. PR vositalaridan kompleks foydalanish nimani ta’minlaydi?
191. PR tadbirlari deganda nima tushuniladi?
192. PR tadbirlarining asosiy maqsadi nimadan iborat?
193. Matbuot anjumani qaysi PR tadbiri turiga kiradi?
194. Press-reliz qaysi PR tadbirining asosiy shakli hisoblanadi?
195. Press-tur qaysi maqsadda tashkil etiladi?
196. Event PR tadbirlariga qaysi biri kiradi?
197. Korporativ bayramlar qaysi PR tadbiri turiga mansub?
198. Sponsorlash PR tadbirlarining qaysi yo‘nalishiga kiradi?
199. Xayriya aksiyalari qaysi PR tadbirining namunasi hisoblanadi?
200. Brifing qaysi PR tadbirining shakli hisoblanadi?
201. Ko‘rgazma va yarmarkalarda ishtirok etish qaysi PR tadbiriga kiradi?
202. PR tadbirlarida konferensiya o‘tkazishning asosiy vazifasi nima?
203. Onlayn vebinar va jonli efirlar qaysi PR tadbirlariga kiradi?
204. PR tadbirlarini rejalashtirishda qaysi omil eng muhim hisoblanadi?
205. PR tadbirlaridan kompleks foydalanish nimani ta’minlaydi?
206. Brending tushunchasi nimani anglatadi?
207. PR va brandingning umumiy maqsadi nimadan iborat?
208. Brend identifikatsiyasi qaysi elementlarni o‘z ichiga oladi?
209. PR brendni shakllantirishda qaysi rol ni bajaradi?
210. Brend imiji nimani bildiradi?
211. Brend reputatsiyasi va PR o‘rtasidagi bog‘liqlik nimada?
212. Brending va PRda kommunikatsiya qaysi tamoyilga asoslanadi?
213. Brend qadriyatlari odatda nechta asosiy elementdan iborat bo‘ladi?
214. PR orqali brendni targ‘ib qilish qaysi usulga kiradi?
215. Brendni joylashtirish (positioning) nimani anglatadi?

216. PRda storytelling brendingga qanday ta'sir ko'rsatadi?
217. Korporativ brend va mahsulot brendi o'rtasidagi farq nimada?
218. PR brend krizisi paytida qaysi vazifani bajaradi?
219. Brend sodiqligi (brand loyalty) nimani anglatadi?
220. PR va reklama brendingda qanday farqlanadi?
221. Brendni rivojlantirishda PR qaysi auditoriya bilan ishlaydi?
222. Raqamli PR brendingga qaysi asrda kuchli ta'sir ko'rsatdi?
223. Brend kapitali (brand equity) nimani anglatadi?
224. PR vositalari brend imijini qanday shakllantiradi?
225. Brending va PRni integratsiyalash nimani ta'minlaydi?
226. PR menejmentida etika tushunchasi nimani anglatadi?
227. PR mutaxassisining asosiy etik majburiyati nimadan iborat?
228. PR faoliyatida ochiqlik tamoyili nimani talab qiladi?
229. PRda noto'g'ri yoki yolg'on axborot tarqatish nimaga olib keladi?
230. PR menejmentida qonunchilikning asosiy vazifasi nimadan iborat?
231. PR faoliyati qaysi huquqiy sohalar bilan bevosita bog'liq?
232. Marketingning asosiy tamoyillaridan biri bo'lgan "iste'molchiga yo'naltirilganlik" nimani anglatadi?
233. Marketingning qaysi funktsiyasi mijozlar ehtiyojlarini tahlil qilish va ularga mos mahsulot ishlab chiqarishni nazarda tutadi?
234. Marketing strategiyasida "differensiallash" qanday ma'noni anglatadi?
235. Marketing funksiyalariga qaysi biri kirmaydi?
236. "Marketing kompleksi" (4P) tushunchasi nimalarni o'z ichiga oladi?
237. Qaysi marketing turi bevosita mahsulot yoki xizmatni iste'molchiga yetkazib berish bilan bog'liq?
238. Marketing strategiyasida "fokuslash" deganda nima tushuniladi?
239. "Branding" marketing funksiyalaridan qaysi biri bilan bog'liq?
240. Qaysi marketing tamoyili iste'molchining mahsulotga bo'lgan talabi va xohishlariga asoslanadi?
241. Marketingning asosiy vazifasi nimadan iborat?
242. Qaysi marketing tamoyili bozorning o'zgaruvchan sharoitlariga moslashish va doimiy tahlil qilishni talab qiladi?
243. Marketing konsepsiyalarining rivojlanish bosqichlarini to'g'ri ketma-ketlikda joylashtiring:
244. 1)Marketing konsepsiyasi 2)Ijtimoiy marketing 3)Ishlab chiqarishga yo'naltirilgan konsepsiya 4)Sotishga yo'naltirilgan konsepsiya
245. Marketingda "nich (bo'shliq) strategiyasi" qanday holatda qo'llaniladi?
246. Marketologlar uchun "AIDA" modeli qanday jarayonni tavsiflaydi?
247. Qaysi marketing konsepsiyasi ekologik barqarorlik va jamiyat manfaatlarini hisobga oladi?
248. Qaysi marketing yondashuvi iste'molchi ehtiyojlarini qondirish orqali uzoq muddatli munosabat o'rnatishga qaratilgan?
249. Qaysi marketing funktsiyasi bozor segmentatsiyasini amalga oshirishni o'z ichiga oladi?
250. "Geografik segmentatsiya" tushunchasi nimani anglatadi?

251. Qaysi marketing strategiyasi yangi mahsulotni mavjud bozorda ilgari surishga qaratilgan?
252. Marketing rejasining asosiy bosqichlarini to'g'ri tartibda joylashtiring:
253. 1)Bozor tahlili 2)Marketing strategiyasini ishlab chiqish 3)Marketing harakatlarini amalga oshirish 4)Nazorat va tahlil qilish
254. Qaysi marketing modeli mijozlarning mahsulotni tanlash jarayonini tushunish uchun ishlatiladi?
255. Bozor tahlilida ishlatiladigan "PESTEL" tahlili qanday omillarni o'z ichiga oladi?
256. Marketingda "Narx differensiallash" strategiyasi qanday qo'llaniladi?
257. Tovar hayotiylik siklining qaysi bosqichida reklama va marketing faoliyati eng yuqori bo'ladi?
258. Qaysi marketing yondashuvi mijozlarni individual ravishda qiziqtirishga asoslangan?
259. Narx belgilashning qaysi yondashuvi mahsulotning qiymati emas, balki iste'molchilarning mahsulotga bo'lgan qiziqishiga asoslanadi?
260. Narx belgilashning qaysi strategiyasi mahsulotni dastlab yuqori narxda sotib, so'ng asta-sekin pasaytirishga asoslangan?
261. "Penetratsion narxlash" strategiyasining asosiy maqsadi nima?
262. Qaysi omil kompaniyaning narx siyosatiga bevosita ta'sir ko'rsatmaydi?
263. Qaysi omillar narxni belgilashda asosiy ichki omil hisoblanadi?
264. Mahsulot narxi talab elastikligi yuqori bo'lsa qanday strategiya samaraliroq?
265. Differensial narx belgilash qanday hollarda qo'llaniladi?
266. Narxlarni raqobatchilar narxiga mos ravishda belgilash strategiyasi qanday nomlanadi?
267. "Psixologik narxlash" strategiyasi qanday ishlaydi?
268. Bozor yetakchilari ko'pincha qanday narx strategiyasidan foydalanadilar?
269. Qaysi narxlash usuli tovarni har xil hudud va bozor segmentlarida turli narxlarda sotishni anglatadi?
270. Narx siyosatining asosiy maqsadi nima?
271. Narx siyosatini belgilashda kompaniyaning maqsadi qanday ta'sir qiladi?
272. Narx differensiallash strategiyasi qaysi bozorlarda samarali ishlaydi?
273. Tovar hayotiylik siklining qaysi bosqichida narx eng past bo'ladi?
274. Kompaniya narx belgilashda qanday ichki omillarni hisobga olishi kerak?
275. Raqobatbardosh narx strategiyasining asosiy jihati nima?
276. Narxni yuqori belgilash orqali sifatga urg'u beruvchi yondashuv nima deb ataladi?
277. Dempeing narxlash strategiyasi qanday ishlaydi?
278. Narx siyosati qaysi marketing elementi ichida muhim o'rin tutadi?
279. Talab elastikligi past bo'lgan mahsulotlarga qanday narx siyosati mos keladi?
280. Qaysi holatda narxlarning pasayishi daromadning kamayishiga olib kelishi mumkin?
281. Kross-elastiklik nima?
282. Narx differensiallashning eng asosiy xavfi nima?
283. Narx va talab o'rtasidagi munosabatni qanday grafik aks ettiradi?

284. Sotishning qaysi usuli mijozlarga mahsulotni jismoniy do‘konga kelmasdan oldin ko‘rish va tanlash imkonini beradi?
285. Omnichannel marketing konsepsiyasining asosiy maqsadi nima?
286. Qaysi sotish shakli bevosita mijoz bilan yuzma-yuz muloqot qilishni talab qiladi?
287. Dropshipping modeli qanday ishlaydi?
288. Tarmoq marketingida sotuvchilar asosan qanday daromad oladi?
289. Franshiza asosidagi savdo qanday ishlaydi?
290. "Showrooming" atamasi nimani anglatadi?
291. Oqshom yoki tun yarmida ochiq bo‘ladigan do‘konlar qanday strategiyaga asoslanadi?
292. Qaysi savdo shakli to‘g‘ridan-to‘g‘ri ishlab chiqaruvchi va mijoz o‘rtasidagi vositachilarni yo‘q qiladi?
293. Freemium modeli qaysi biznes turida keng qo‘llaniladi?
294. Haqiqiy tajriba yaratish orqali mahsulot sotishga asoslangan uslub nima deb ataladi?
295. Mijozlarning oldindan buyurtma berishiga asoslangan sotish modeli qanday nomlanadi?
296. Savdo avtomatlari orqali mahsulot sotish qanday sotuv shakliga kiradi?
297. Qaysi savdo modeli ishlab chiqaruvchining bozorda sotilayotgan mahsulot narxini nazorat qilishiga imkon beradi, lekin u qonuniy cheklovlarga duch kelishi mumkin?
298. Xaridorlarning qaysi xulq-atvori neuromarketing texnologiyalaridan foydalangan holda tahlil qilinadi va mahsulot sotishda qo‘llaniladi?
299. Qaysi savdo strategiyasi mijozlarni mahsulotni sotib olishga majburlamaydi, lekin uning atrofida kuchli hamjamiyat yaratish orqali brendga sodiqlikni oshiradi?
300. Personalizatsiya strategiyasida qaysi omil mijozlarning mahsulot sotib olish qaroriga eng katta ta’sir ko‘rsatadi?
301. Ekologik mas’uliyatli sotish strategiyasi qanday nomlanadi?
302. Marketing kommunikatsiyasi qanday asosiy elementlardan iborat?
303. Marketing kommunikatsiya miksi tarkibiga quyidagilardan qaysi biri kirmaydi?
304. Marketing kommunikatsiya siyosatining asosiy maqsadi nima?
305. Reklama kommunikatsiyasining eng muhim xususiyati nima?
306. Jamoatchilik bilan aloqalar (PR) ning asosiy vazifasi nimadan iborat?
307. Quyidagilardan qaysi biri "push marketing" usuliga misol bo‘la oladi?
308. "Pull marketing" strategiyasining mohiyati nimada?
309. To‘g‘ridan-to‘g‘ri marketing qanday usullar orqali amalga oshiriladi?
310. "Brend identifikatori" nima?
311. Kontent marketing qanday kommunikatsiya turiga tegishli?
312. AIDA modeli marketing kommunikatsiyasining qaysi jarayonini tushuntiradi?
313. "Guerrilla marketing" usuli qanday xususiyatga ega?

314. Neuromarketing tadqiqotlari reklama samaradorligini oshirishda qanday qo'llaniladi?
315. Qaysi omil marketing kommunikatsiyasida "brand equity" ni pasaytirishi mumkin?
316. Marketing kommunikatsiya strategiyasida "cross-media integration" qanday maqsadga xizmat qiladi?
317. Qaysi omil brend xabari (brand messaging) ning samaradorligini pasaytirishi mumkin?
318. Marketing kommunikatsiyalarida "Customer Journey Mapping" nima uchun ishlatiladi?
319. Omni-kanal marketing qanday ishlaydi?
320. Qaysi reklama turi eng tezkor natija beradi?
321. Call-to-action (CTA) nima?
322. Influencer marketing qanday ishlaydi?
323. SEO qanday marketing kommunikatsiyasi vositasi hisoblanadi?
324. Qaysi omil reklama samaradorligini pasaytirishi mumkin?
325. Reklamada emotsional ta'sir strategiyasi qanday natija beradi?
326. Maqsadli bozor segmentlarini tanlash jarayonida segmentlarni baholash mezonlariga qaysi omillar kiradi?
327. Differensial segmentlash nima?
328. Maqsadli segmentlarni tanlashda Porterning beshta kuch modeli nimaga yordam beradi?
329. Qaysi bozor segmenti kompaniya uchun eng istiqbolli deb hisoblanadi?
330. Niche marketing qaysi xususiyat bilan ajralib turadi?
331. Qaysi segmentlash strategiyasi mahsulotni bir nechta segmentlarga moslashtirishga qaratilgan?
332. Bozor segmentlarining daromadlilik darajasi qanday aniqlanadi?
333. Segmentlarning barqarorligini ta'minlash uchun qaysi omil muhim?
334. Qaysi segmentlash mezoni mijozlarning ehtiyojlari va xatti-harakatlarini yaxshiroq tushunishga yordam beradi?
335. "Yagona bozor strategiyasi" qanday bo'lishi mumkin?
336. Segmentlashda aholi zichligi va iqlim sharoitlari qaysi mezonga kiradi?
337. Mikrosegmentlash nima?
338. Maqsadli segmentni tanlashda kompaniyaning resurslari qanday ahamiyatga ega?
339. Differensial marketingning asosiy kamchiligi nima?
340. Bozor segmentini aniqlash uchun SWOT tahlilining qaysi qismi muhimroq?
341. Konvergent marketing deganda nimani tushunish mumkin?
342. Segmentlashda "80/20" qoidasi qanday ishlaydi?
343. Eng rentabelli bozor segmentini qanday aniqlash mumkin?
344. Segmentlarni ajratishda asosiy xavf nima?
345. Alohida segmentlar uchun maxsus mahsulot ishlab chiqarish strategiyasi qanday nomlanadi?
346. Xalqaro marketingda "Standartlashtirish va moslashtirish" muammosi qanday hal qilinadi?

347. Xalqaro marketingda qanday omillar iste'molchilar xatti-harakatiga ta'sir qiladi?
348. Xalqaro bozorga kirishda kompaniya qaysi strategiyani qo'llasa, eng kam xavfga ega bo'ladi?
349. Qaysi xalqaro bozorga kirish strategiyasi kompaniyaga eng yuqori darajadagi nazoratni ta'minlaydi?
350. Xalqaro marketingda "Etarli talab yo'qligi" qanday muammo tug'dirishi mumkin?
351. "Global brending" tushunchasi nimani anglatadi?
352. Xalqaro marketingda "Tarif to'siqlari" nima?
353. "Xost (qabul qiluvchi) mamlakat xavfi" deganda nima tushuniladi?
354. Xalqaro marketingda qaysi omil iste'molchilarning mahsulotni qabul qilishiga kuchli ta'sir ko'rsatadi?
355. Xalqaro marketingda qaysi strategiya bozorda brendning ishonchliligini oshirishga yordam beradi?
356. Qaysi marketing strategiyasi xalqaro bozorda eng tez o'sishga imkon beradi?
357. Xalqaro bozorlarni tahlil qilishda eng muhim omillar qaysilar?
358. Xalqaro marketingda qaysi strategiya global bozorlarga mahsulotni arzonroq narxda yetkazib berishga yordam beradi?
359. Xalqaro bozorga kirishda kompaniya qanday qiyinchiliklarga duch kelishi mumkin?
360. Xalqaro marketingda "Standartlashtirish" qachon samarali bo'ladi?
361. Qaysi omil xalqaro marketing strategiyasini yaratishda eng muhim hisoblanadi?
362. "Litsenziyalash" qanday strategiya hisoblanadi?
363. Xalqaro marketingda "Qo'shma korxonalar" strategiyasi qanday afzalliklarga ega?
364. Xalqaro marketingda "Grey Market" (Kulrang bozor) nimani anglatadi?
365. Qaysi marketing strategiyasi xalqaro bozorda yuqori risk va investitsiya talab qiladi?
366. Marketingning rivojlanish bosqichlari orasida qaysi biri eng birinchi bosqich hisoblanadi?
367. Qaysi bosqichda iste'molchilarning ehtiyoj va istaklari asosiy omilga aylanadi?
368. Marketingning qaysi rivojlanish bosqichida reklama va brendingga katta e'tibor berila boshlandi?
369. Raqamli marketing qaysi yillardan boshlab jadal rivojlana boshladi?
370. Marketing rivojlanishining ijtimoiy yo'naltirilgan bosqichida asosiy maqsad nima?
371. An'anaviy marketing va raqamli marketingning asosiy farqi nimada?
372. Marketing tushunchasi ilk bor qaysi davrda paydo bo'lgan deb hisoblanadi?
373. Marketologlar uchun eng muhim maqsad nima?
374. "Marketing 4.0" tushunchasining asosiy xususiyati nima?
375. Marketingning asosiy tamoyillaridan biri nima?

376. Quyidagilardan qaysi biri marketingning asosiy funksiyalaridan biri hisoblanadi?
377. Marketing qanday asosiy vazifalarni bajaradi?
378. Qaysi turdagi marketingda mijozlar bilan uzoq muddatli aloqalar o'rnatishga e'tibor qaratiladi?
379. Marketing strategiyasida narx belgilash qanday rol o'ynaydi?
380. Qanday marketing turi iste'molchilar tomonidan mahsulot yoki xizmat haqidagi tavsiyalarga asoslanadi?
381. Marketing funksiyalariga qaysi jarayon kirmaydi?
382. Qaysi marketing turi korxonalar orasidagi savdo munosabatlarini qamrab oladi?
383. Partizan marketingning asosiy xususiyati nimada?
384. Marketingda segmentatsiyaning asosiy maqsadi nima?
385. Marketingning asosiy tamoyillaridan biri nima?
386. Marketing qanday asosiy vazifalarni bajaradi?
387. Qaysi turdagi marketingda mijozlar bilan uzoq muddatli aloqalar o'rnatishga e'tibor qaratiladi?
388. Marketing strategiyasida narx belgilash qanday rol o'ynaydi?
389. Qanday marketing turi iste'molchilar tomonidan mahsulot yoki xizmat haqidagi tavsiyalarga asoslanadi?
390. Marketing funksiyalariga qaysi jarayon kirmaydi?
391. Marketingda segmentatsiyaning asosiy maqsadi nima?
392. Marketingda segmentatsiyaning asosiy maqsadi nima?
393. Marketing axborot tizimining asosiy vazifasi nima?
394. Marketing tadqiqotlarida axborot qaysi manbalardan olinadi?
395. Marketing faoliyatini axborot bilan ta'minlash tizimi tarkibiga nima kiradi?
396. Marketing axborot tizimining asosiy manbalaridan biri qaysi?
397. Marketing tadqiqotlarida eng ko'p ishlatiladigan usullardan biri qaysi?
398. Axborotning ishonchliligi marketing tadqiqotlari uchun qanday ahamiyatga ega?
399. Qaysi usul marketing ma'lumotlarini tezkor yig'ish va qayta ishlashga yordam beradi?
400. Marketing axborot tizimining samarali ishlashi uchun nima muhim?
401. Marketing axborot tizimida qaysi texnologiya eng samarali qo'llaniladi?
402. Bozor tadqiqotlarida axborotni tahlil qilishning asosiy maqsadi nima?
403. Marketing tizimining asosiy tarkibiy qismlaridan biri qaysi?
404. Marketing boshqaruvining asosiy vazifalaridan biri nima?
405. Marketing bo'limi korxonada qanday rol o'ynaydi?
406. Marketingni boshqarishda qaysi bosqich eng muhim hisoblanadi?
407. Korxonaning marketing strategiyasini ishlab chiqishda qaysi omil muhim?
408. Marketing boshqaruvining asosiy yo'nalishlaridan biri nima?
409. Marketing tizimida kommunikatsiya qanday rol o'ynaydi?
410. Marketing bo'limi qanday asosiy faoliyat bilan shug'ullanadi?
411. Marketing boshqaruvining samarali ishlashi uchun nima muhim?
412. Marketingni boshqarishda qanday tahlillar muhim rol o'ynaydi?

Menejment va marketing fanidan o‘quv adabiyotlar va elektron ta‘lim resurslari ro‘yxati

Asosiy darslik va o‘quv qo‘llanmalar

№	Muallif	Adabiyot nomi	Nashr yili	Turi
1	Sharifxo‘jayev M., Abdullayev Yo.	Menejment	2024	(Darslik)
2	Qosimov M. S.	Marketing asoslari	2023	(Darslik)
3	Yo‘ldoshev N. Q., Zaxidov A. M.	Strategik menejment	2022	(O‘quv qo‘llanma)
4	Ergashev R. X., Jabborov N.	Marketing	2021	(Darslik)
5	Gulomov S. S.	Tadbirkorlik menejmenti va marketingi	2020	(O‘quv qo‘llanma)
6	Abduhalilova M. N.	Personallarni boshqarish (Menejment)	2022	(O‘quv qo‘llanma)
7	Bekmurodov A. Sh. va boshqalar	Marketing strategiyasi	2021	(O‘quv qo‘llanma)
8	Nabiyev D. X.	Innovatsion menejment	2023	(Darslik)
1	Sharifxo‘jayev M., Abdullayev Yo.	Menejment	2024	(Darslik)
2	Qosimov M. S.	Marketing asoslari	2023	(Darslik)

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Abdurahmonov, Qalandar. Inson resurslarini boshqarish. Darslik, Fan va texnologiyalar nashriyoti, 2022.
2. Haqberdiyev, Bahodir. Xalqaro marketing. O‘quv qo‘llanma, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, 2021.
3. Iminov, Odiljon. Sifat menejmenti tizimi. Darslik, Akademiya, 2020.
4. Murodov, Sardor. Logistika menejmenti. O‘quv qo‘llanma, Innovatsion rivojlanish nashriyoti, 2023.
5. Nazarov, Shavkat. Raqamli marketing texnologiyalari. O‘quv-uslubiy majmua, Aloqachi nashriyoti, 2022.
6. Rashidov, Alisher. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish. O‘quv qo‘llanma, Moliya-Iqtisod, 2021.
7. Soliyev, Azamat. Iste'molchi xulq-atvori va marketing tadqiqotlari. Darslik, Yangi asr avlodi, 2019.
8. Tursunov, Bobir. Sanoat korxonalarida ishlab chiqarish menejmenti. Darslik, Adabiyot uchqunlari, 2021.

Elektron ta‘lim resurslari:

www.tdpu.uz
 www.pedagog.uz
 www.Ziyonet.uz
 www.edu.uz
 tdpu-INTRANET.Ped.

**60310100 – Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha) ta‘lim yo‘nalishi
 bitiruvchi kurs talabalari uchun maxsus (majburiy) fanlardan yakuniy davlat**

attestatsiyasini test shaklida o‘tkazish tartibi va baholash mezonlari

Yakuniy davlat attestatsiyasi test shaklida o‘tkaziladi. Mikroiqtisodiyot va makroiqtisodiyot fanidan jami 40 ta savol bo‘lib, har bir savolga 1 balldan jami 40 ball beriladi. Moliya va soliqlar fanidan jami 40 ta savol bo‘lib, har bir savolga 1 balldan jami 40 ball beriladi. Menejment va marketing fanidan jami 10 ta savol bo‘lib, har bir savolga 1 balldan jami 10 ball beriladi.

Yakuniy davlat attestatsiyasi o‘tkazish uchun har bir savolga bir daqiqa (misol va masalalar qatnashgan savollar uchun ikki daqiqa) vaqt beriladi.

Talabalarning yakuniy davlat attestatsiyasi natijalari quyidagi baholash jadvali asosida amalga oshiriladi:

5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala
5,00 — 4,96	100	4,30 — 4,26	86	3,60 — 3,56	72
4,95 — 4,91	99	4,25 — 4,21	85	3,55 — 3,51	71
4,90 — 4,86	98	4,20 — 4,16	84	3,50 — 3,46	70
4,85 — 4,81	97	4,15 — 4,11	83	3,45 — 3,41	69
4,80 — 4,76	96	4,10 — 4,06	82	3,40 — 3,36	68
4,75 — 4,71	95	4,05 — 4,01	81	3,35 — 3,31	67
4,70 — 4,66	94	4,00 — 3,96	80	3,30 — 3,26	66
4,65 — 4,61	93	3,95 — 3,91	79	3,25 — 3,21	65
4,60 — 4,56	92	3,90 — 3,86	78	3,20 — 3,16	64
4,55 — 4,51	91	3,85 — 3,81	77	3,15 — 3,11	63
4,50 — 4,46	90	3,80 — 3,76	76	3,10 — 3,06	62
4,45 — 4,41	89	3,75 — 3,71	75	3,05 — 3,01	61
4,40 — 4,36	88	3,70 — 3,66	74	3,00	60
4,35 — 4,31	87	3,65 — 3,61	73	3,0 dan kam	60 dan kam

Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo‘yilgan bahodan norozi bo‘lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi baholar e‘lon qilingan kundan e‘tiboran 24 soat ichida appelyatsiya komissiyasiga murojaat qilishga haqli. Yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi va talaba o‘rtasida baholash ballari bo‘yicha yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolar maxsus appelyatsiya komissiyasi tomonidan ko‘rib chiqiladi hamda DAK raisi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.

EDU-DEPARTMENT.KOKANDSU.UZ tizimi orqali ERI bilan tasdiqlangan

Qo'qon davlat universiteti



Hujjat kodi: YADA0049

Kafedra mudirlari tasdig'i

Kafedra mudiri
(Geografiya va iqtisodiyot)



Tasdiqlangan

TOBIROV ODILJON QOBILJON O'G'LI

2026-03-17 03:37:12

S/N: 78D457F4

Dekanat va Boshqarma tasdig'i

Fakultet dekani



Tasdiqlangan

XO'JAYEV VAXOJBON UMAROVICH

2026-03-23 06:40:01

S/N: 791DC60C

O'quv-uslubiy boshqarma



Tasdiqlangan

BARATBAYEV BEKZOD BATIROVICH

2025-10-29 10:04:43

S/N: 78E806EB